

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3720/2020
03.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јулија Јовановић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, Филијала Крушевац, чији је пуномоћник Немања Срзентић, адвокат из ..., ради исплате, вредност спора 252.577,94 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Крушевцу Гж 1415/19 од 21.05.2020. године, у седници одржаној дана 03.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Крушевцу Гж 1415/19 од 21.05.2020. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Крушевцу Гж 1415/19 од 21.05.2020. године и пресуда Основног суда у Крушевцу П 1297/18 од 23.07.2019. године, па се **ОДБИЈА** као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужени да му на име дуга – мање исплаћеног износа породичне пензије од 252.577,94 динара за период од 13.09.2011. до 22.06.2018. године исплати следеће износе:

- за септембар месец 2011. године износ од 2.269,09 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 02.12.2011. године па до коначне исплате;
- за октобар месец 2011. године износ од 2.269,09 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 02.12.2011. године па до коначне исплате;
- за новембар месец 2011. године износ од 2.849,03 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 02.12.2011. године па до коначне исплате;
- за децембар месец 2011. године износ од 2.849,03 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 29.12.2012. године па до коначне исплате;
- за јануар месец 2012. године износ од 2.849,03 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 03.02.2012. године па до коначне исплате;
- за фебруар месец 2012. године износ од 2.849,03 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 03.03.2012. године па до коначне исплате;
- за март месец 2012. године износ од 2.849,03 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 03.04.2012. године па до коначне исплате;
- за април месец 2012. године износ од 2.947,61 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 04.05.2012. године па до коначне исплате;

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу Гж 1415/19 од 21.05.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крушевцу П 1297/18 од 23.07.2019. године, којом је тужени обавезан да тужиоцу на име разлике мање исплаћеног износа породичне пензије за период 13.09.2011. до 22.06.2018. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом и накнади му парничне трошкове од 78.720,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио посебну ревизију у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе. Приложио је супротне одлуке првостепеног суда.

Тужилац је поднео одговор на ревизију. Трошкове одговора је тражио и определио за састав одговора у износу од 12.000,00 динара.

Одлучујући о дозвољености и основаности изјављене ревизије на основу чл. 404. и 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да су испуњени законски услови да се о изјављеној ревизији туженог одлучује као о изузетно дозвољеној, као и да је ревизија основана.

Одредбом члана 404. ЗПП је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености и основаности те ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

У овој парници предмет спора је потраживање тужиоца од туженог по основу мање исплаћене пензије у спорном периоду у ситуацији када је одлуком Уставног суда утврђено да Одлука о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у члану 4. није у сагласности са Уставом и законом. Као спорно питање поставља се правно дејство одлука Уставног суда, а о чему нижестепени судови нису одлучили уз правилну примену материјалног права и у складу са устаљеном судском праксом, а због чега је и одлучено као у ставу првом изреке пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је корисник породичне пензије по решењу Републичког фонда ПИО, Филијала Ужице од 13.02.2017. године и вршена му је обустава 1/3 пензије у периоду од 13.09.2011. до 22.06.2018. године (укупно 252.573,94 динара) док се не намире неисплаћени доспели износи доприноса, а на основу члана 4. Одлуке о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. Наведена одлука је одлуком Уставног суда од 22.12.2017. године проглашена неуставном. Након доношења одлуке Уставног суда тужени је поступио по истој и донео решење 10.07.2018. године којим је тужиоцу престала обустава 1/3 месечног износа породичне пензије са 22.06.2018. године. За плаћање доприноса обуставом 1/3 месечног износа пензије постојао је основ, али је он отпао доношењем поменуте одлуке Уставног суда чиме су, по мишљењу нижестепених судови, испуњени услови за стицање без основа јер је тужени примао износе од тужиоца по правном основу који је постојао, али је касније отпао. Имајући у виду

наведено, а с обзиром да је износ потраживања неспоран, нижестепени судови су и одлучили на начин како је наведено, односно усвојили су тужбени захтев у целости.

Овакав закључак нижестепених судова се не може прихватити, а што се основано наводи у ревизији туженог. Закон о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/2007... 40/2015) у члану 58. став 1. је прописао да када Уставни суд утврди да Закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором, тај закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. У конкретном случају одлука Уставног суда Уо 279/16 од 21.12.2017. године, којом је утврђено да одредба члана 4. Одлуке о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање („Службени гласник РС“ број 43/11) није у сагласности са Уставом, објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије“ 22.06.2018. године. У таквој ситуацији по члану 61. став 1. истог закона свако коме је повређено право коначним или правноснажним појединачним актом донетим на основу закона или другог општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права потврђени међународним уговорима или законом има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет. Тужени је након објављивања одлуке Уставног суда изменио своју ранију одлуку и престао да примењује ранији пропис по коме је вршио обуставу 1/3 пензије док се не намири неисплаћени доспели износ доприноса, а таква одлука туженог је почела да се примењује 22.06.2018. године, дакле непосредно након објављивања одлуке Уставног суда. Уставни суд је по члану 62. Закона о Уставном суду имао могућност да одреди да се последице неуставног акта отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин уколико би нашао да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед његове примене, али то у конкретном случају није урадио. Из свега тога произилази да су након објављивања одлуке Уставног суда предузете мере од стране туженог у циљу измене акта који је био предмет оцене Уставног суда односно за који је утврђено да није у складу са Уставом, те да је на тај начин отклоњена штетна последица применом тог акта. Одлука Уставног суда у конкретном случају, како то основано наводи ревизија нема ретроактивно дејство, те се самим тим не може применити на период који је предмет спора у овој парници. Отуда у конкретном случају нема стицања без основа у смислу члана 210. ЗОО како су то неосновано сматрали нижестепени судови, па је све наведено разлог због чега је овај суд преиначио нижестепену одлуку и тужбени захтев одбио као неоснован, све на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Туженом су признати опредељени трошкови за састав ревизије од 12.000,00 динара, а тужиоцу трошкови одговора на ревизију нису признати с обзиром да није успео у спору.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић